

(8 Şubat 2019, Cuma)

Recep Tayyip Erdoğan;

Ekolojik tahribat dünyanın geleceğini her geçen gün daha çok tehdit ediyor, diyor. Acaba AKP hükümeti bu konuda da bir nefis muhasebesini yapıyor mu? Ekolojik yapıyı nasıl koruyor nasıl muhafaza ediyor, tabiatı koruma ile ilgili neler yapıyor?Orman vasfını yitirmiş arazilerle ilgili uygulamalarını nereye koyuyor?

Şehirlerde genel bir temizlik yapılıyor bunu inkar etmek mümkün değildir. Doğayı muhafaza etme ile şehirleşme arasındaki denge nasıl sağlanabilir, bu konuda Türkiye çok başarılı değildir. Sadece AKP için geçerli değildir evre temizliği ve doğayı koruma. CHP, MHP, HDP'li belediyelerde problem daha vahim. Adana, İzmir, Diyarbakır vb şehirlere bakarak muhalefetin ekolojik siyasetinin olmadığını rahatlıkla söyleyebiliriz.

Çevreyi koruma; ne olduğu ve kime/kimlere hizmet ettiği belli olmayan bazı çevreci kuruluşlara bırakmak makul değildir. Bu konuda milli bir siyaset lazım gelir.

Bir şehri aziz kılan, o şehrin sakinleridir, diyor. Aziz olmak nasıl bir şey? Metropollerde yaşayan ve istiflenen, yığılaştırılan, gökyüzünü bile göremeyen bir kentleşmeye önayak olan AKP belediyeciliği bu konuda bundan sonra nasıl bir şehirleşme gerçekleştirebilecek? İnsanın aziz olabilmesi yaşanabilir bir ortamın oluşturmasıyla mümkündür. Bu var mıdır bilemem.

Ülkemizin 2023, 2053, 2071 vizyonlarıyla bağlantılı şekilde değerlendireceğiz. Bu süreçleri tüm belediyelerde takip etmek için Cumhurbaşkanlığı bünyesinde bir izleme - değerlendirme sistemi kuruyoruz, diyor.

Bu kadar merkezilik, her şeyi tek elde toplama, her şeyi tepeden idare etme veya kontrol altında tutma mantığı, işleyişi nasıl bir sonuç doğurur, kestirmek zor. Hem her bir şehrin kendine ait özelliğini savunmak hem de tek elden idare etmek veya tepeden kontrol etmek birbiriyle çelişiyor mu?

Bu konuda bazı belediyeler, belediye hizmet sınırlarını aşarak devlet başkanları gibi davrandıkları doğru, bunun önünü almak ve o tür belediyeciliği önlemek maksadıyla alınmış bir karara benziyor veya öyle bir çağrışım izlenimini veriyor.

Belediye başkanlarının yetkilerine bu yeni işleyişle müdahale olur ve tartışmalara vesile olur. Yerel yönetimleri güçlendirme ile bu merkezi kontrol çelişiyor.

Coğrafyanın tüm birikimine sahip çıkan, Selçuklu mimarisinin sadeliğini, Osmanlı mimarisinin zarafetini ve bugünün modern çizgilerini mezceden (bu kelime genelde yanlış yazılıyor meczetme) bir anlayış... , diye başlayan cümlesi var. İstanbul'da yaşayan biri olarak yapılan yapılaşmalarda böyle bir sadelik ve zarafet bulamıyorum. İççe girmiş yapılar, devasa gökdelenler megakentte yapılan tarihi tahribatları inşallah bu yeni dönemde görmeyeceğiz.

* **Şehir planları:** Bu konuda güzel yerleşim yerlerine de şahit olundu, çirkin yapılanmalara da. Eski şehirlerin problemleri farklı ama yeni yapılan şehirleşmelerde, yeni yani imara açılan yerleşim yerlerinde şehirleşme planları, çok iç açıcı değil. Şehirleşme konusunda uzman kişiler veya kuruluşlara başvurmak daha netice vericidir. Her STK bu konuda ehil değildir. Ehliyet ve liyakat tali dereceye indirilir ve genel kitleyi memnun etme adına, biraz algı yönetimi biraz menfaat karıştırılarak şehircilik yapılırsa geçici rahatlama olsa da sonu yeni problemler doğurur. Yapılanmalar yeniden yapılanmalara ihtiyaç duyar hale gelir. Durmadan yap-boza dönüşür.

* **Altyapı ve Ulaşım:** Bu konuda AKP belediyeleri başarılıdırlar. Diğer partiler de AKP belediyeleri örnek almalıdırlar. Cumhuriyet tarihi boyunca yapılan alt yapı ve ulaşım hizmetlerin tümü bu dönemde yapılanlar kadar değildir. AKP belediyelerini ve hükümetini bu konuda tebrik etmek ve haklarını teslim etmek gerekir. Bunu görmezden gelmek koyu parti taassubundan başka bir şekilde izahı mümkün değildir.

***Kentsel Dönüşüm:** Büyük şehirlerde ve deprem riski yüksek olan yerleşim yerlerinde yapılan ve yapılmakta olan kentsel dönüşüm, beraberinde yığınla problemler taşıyor. Evvela belediyeler ve bazı firmalar için iyi bir gelir kaynağına dönüşmüş durumda. Meseleyi hal etme, yani konut sorunu çözme ve deprem riskini ortadan kaldırma ana merkezinden kayıp rantta dönüşmüş. Yapılan TOKİ ve Emlak Konutları, yüksek katlı binalar yığını haline gelmiş. Otopark ve trafik yoğunluğu hesaba katılmıyor. Yeşil alan ve binalar arası mesafeye riayet edilmiyor. Yoğun nüfusun getireceği problemler, okul, cami, araba sayısı, çevredeki trafiğe etkisi hesap edilmeden yapılanmalara gidiliyor çoğu yerde. Evini verenlere aynı metre kare teslim edilmiyor. Üzerine çok para ödemeleri gerekiyor. Devlet desteği hiç hissedilmiyor. Belki devlet destek veriyor ama o destek nereye gidiyor belli değil. Yapılan kira yardımları olumlu bir destek.

Devlet-belediye buradan kâr elde etme yoluna gitmemeli, sadece kendini kurtaracak bir dönüşüm sağlanma yolu tercih edilmelidir. Kentsel dönüşümün olduğu belediyelerde kayırmacılık da fazlaca yapıldığı bir gerçek.

* **Benzersiz Şehirler:** *Her şehrin kendi coğrafyası, tabiatına uygun gelişme modelleri hazırlayacağız. Her birinin kendi hikayesi olan silüetini bozan projelere izin vermeyeceğiz. Tarihi yapıları ve mekanları gelecek nesillere miras bırakacağız. Şehirlerimizin herkese dokunacak mekanlarla donatılmasını sağlayacağız.*

Bütün bu temennilere katılıyoruz. Ama korkuyu da yaşıyoruz. İstanbul'da böyle bir emare göremedik. Tam tersi tarihi yarımada ne coğrafya uygunluğuna riayet ediliyor, ne tarihi eserlere ve tarih şuuruna, tarihi eserlerin şahsiyetine riayet ediliyor. Fatih'in göbeğinde Historia Alışveriş Merkezi açılıyor. İsmi bile bize ait değil. Tarihi mekanlar; Sultan Ahmet, Beyazıt, Ayasofya... oteller mevkiine dönüşmüş.

* **Akıllı Şehirler:** *Şehircilikte yeni ufuklar açacağız. İnsanlarımızın günlük hayatını kolaylaştıracak tüm akıllı şehir uygulamalarını destekleyeceğiz. Türkiye'yi bu büyük yarışta geri bırakmayacağı z.*

Akıllı şehirlerden kasıt nedir bilinmez. İnşallah ABD vb bir yerlerin kopyasını bize akıllı şehir diye getirilmez. Bize güvenli ve tarihiyle barışık şehirler yeter.

* **Çevreye Saygılı Şehirler:** *Tabiat içinde canlı veya cansız varlıklarla uyum içinde hayat sürdürmeyi sağlayacağız.*

Bütün Türkiye'yi megakentlere, metropollere yerleştirmeyi teşvik etmeye devam ederseniz böyle bir şey mümkün olmaz. Köyleri kasabaları cazip hale getirebilerseniz bu mümkün olur. Otuz katlı gökdelenlerin olduğu kentlerde çevre mi kalmış da çevreye saygılı şehir inşa edilecek. Göç engellenmezse bunların hiçbiri olmaz.

* **Sosyal Belediyecilik:** Bu konu başlı başına bir meseledir. AKP (daha doğrusu milli görüş geleneğinden gelen) belediyeler bu konuda yeni bir anlayış getirdi. Sosyal belediyecilikte çığır açtı, halkı hesaba kattı ve halkın istekleri doğrultusunda faaliyetler gösterdi. Ramazanlarda iftar çadırları, kömür dağıtmalar vb.

Belediyecilik nerede başlar nerede biter. Bunun netleşmesi lazım. Aileden kültüre değin her şeyi belediyeye vermek veya yüklemek doğru bir tarz değildir. Bakanlıklar var, devletin diğer kurum ve kuruluşları var. Mesela Aile ve Sosyal Bakanlığı var. Belediye niye aileye karışsın. Yoksa devlet, Aile ve Sosyal Bakanlığının önerdiği aile tipinden endişe ediyor da onu belediye ile gidermeye mi çalışıyor.

Devletin ve STK'ların yapması gerekenleri belediyeye yüklemek veya vermek STK ve devlet kurumlarını işlevsizleştirir. Bu kadar güçlendirilen ve yetkilendirilen belediyelere karşı STK da devleti temsil eden mülki amirler de bir fonksiyon icra edemezler.

Mesela belediyeler bedava defter dağıtıyor, kendi ilgi alanında olmayan kitaplar basıyor. Bu işle geçinen esnaf var yayınevleri var onların ilgi alanına niye giriyor. Aslında bu alanlara girmeyi belediyelere yasaklanmalıdır. Belediye mülki idarelerin binalarını inşa ediyor, okulların bahçelerini düzeltiyor... bütün bunlar belediye başkanlarına bağımlı kılıyor.

Eđer eyalet sistemine geçişin hazırlıkları yapılıyorsa bilinsin ki Türkiye elan buna hazır değildir, beraberinde yığınla problem getirir.

* Yatay Şehirleşme: *Şehirlerimiz toprakla daha çok buluşan, toprağa daha yakın bir yaşamı yatay mimari ile geliştireceğiz.*

Dikey mimarinin mimarı sayın Recep Tayyip Erdoğan'dır. Tevbe edip dönüş yapmıştır inşallah. Rezidansların, gökdelenlerin, küçük kasabalara TOKİ aracılığıyla yüksek katlı bina ve sitelerin fitilini ateşleyen ve bunu da halka/garibana ucuz konut sahibi yapıyoruz diye seçim malzemesi yapan bir iktidarın böyle bir taahhüdü sevindiricidir, inşallah inandırıcı da olur. Şehirlere göç önlemezse, az arsada çok bina yapma mecburiyeti oldukça yatay mimari olamaz, onun yerine göğe doğru yükselme olur.

* Halkla Birlikte Yönetim: *Şehir sakinlerinin en üst seviyede katılımını temin edeceğiz. Belediyemizden hizmet alan vatandaşlarımız için şehirli hakları bildirgesi hazırlayacağız. Kararları şehir meclislerinde ortak akıl ile alacağız.*

Halkı yönetime katmak, demokrasinin en açık yönüdür, burada da demokrasinin açmazı ve ikiyüzlülüğü önümüze çıkıyor; halkın iradesi ve idaresi mecburiyetten temsili iradeye ve idareye

dönüşünce kendiliğinden oligarşik bir sisteme dönüşüyor.

En üst seviyede şehir sakinlerini yönetime dahil etme işi nasıl sağlanır. STK vasıtasıyla yapılmaya çalışılan bugünkü uygulama pek de verimli olamıyor. Çıkar ilişkisi, erke ve yöneticilere yakın durmayı önemseyen STK halkın yönetime katılımını sağlayamıyor.

Şehirli hakları bildirgesi yeni bir hamle bakalım ne çıkar karşımıza. Demek AKP hükümeti halkla iletişim kurmakta eskisi gibi başarılı olamıyor. Yeni nesil ile iletişim kurmakta zorlanıyor, çareler arıyor. Bu da çare arayışın bir göstergesi, inşallah başarılı olur.

* Tasarruf ve Şeffaflık: *Hangi kaynaktan gelirse gelsin belediye bütçesine giren her kuruşta herkesin hakkı olduğunu aklımızdan çıkarmayacağız.*

Türkiye'de tasarruf denilince; iki makam arabasını satmak, personeli azaltmak, vergileri yükseltmek vb. akla geliyor. İsraf/savurganlık bir hayat biçimidir. Kapitalist sistemin vazgeçilmez bir özelliğidir. Tasarruf, israftan kaçınmayla sağlanabilir. İnsanı eğitmekle, ihtiyacı olmayan şeyi almamaya alıştırmakla sağlanabilir. Ayağını yorganına göre uzatabilme melekelerini kazanmakla elde edilir. Tüketimi teşvik etmek, ihtiyaç olmayan şeyleri ihtiyaç diye insanlara inandırmak. Modayı, reklamı devlet siyaseti haline getirdikten sonra dönüp insanlara tasarruftan bahsetmenin çok fazla faydası olmaz. Bu bir zihniyet meselesidir, zihniyet değişikliği de yeni bir insanlık anlayışı, yeni bir bakış açısını gerektirir.

Şeffaflığa gelince; mahremiyet ile şeffaflığı karıştıran zihinler şeffaflığı beceremezler. Bu konuda AKP hükümetinin şansı vardır. Şeffaflığı isterse becerbilir. Bunun da yolu kayırmacılıktan kurtulmakla mümkündür. Düzgün yasalara, ahlak kurallarını uygun bir işleyişte şeffaflık kendiliğinden oluşur. Hesap verebilirlik ilk şartıdır.

* Değer Üreten Şehirler:... *İnsanın kültürel ve ekonomik üretiminde kalkınan mekanlar haline getireceğiz. Şehirlerimizin geleceğe medeniyet mirasımızı olarak bırakabileceğimiz iyilik, kültür, sanat ürünleriyle değerlendirilmesini sağlayacağız...*

Çok mühim bir vaad. Kültürel mekanları inşa etmek ve halkı kültüre yöneltmek. Bu kültür hangi kültür, bu kültürün kökeni nedir?

Bizi biz kılan kültürün kodlarını bilebilen kaç belediye başkan adayı var?

Olumlu ve olumsuz yönleriyle değerlendirildiğinde AKP belediyecilik anlayışını ana hatlarıyla biliyor ve nerelerinin düzeltilmesi gereğine de vakıfız. Bundan sebep eleştirebiliyor, önerilerimizi de söyleyebiliyoruz. Ne kadar kaale alınır o biraz şüpheli.

Lakin muhalefetin geneli için şunu rahatlıkla söyleyebiliriz ki; net ve anlaşılabilir bir yerel yönetim anlayışları yok. Sadece AKP belediyelerinin yanlışları ve eksiklikleri var elimizde. Türkiye'de muhalefetin umumi tarzıdır. Sadece iktidarın yanlış ve eksikliklerini gündeme getirerek siyaset yapma.

Etrafı ateş çemberiyle çevrili bir ülkede belirsizlikle siyaset yürütülemez. Emniyetin ve güvenin bozulmasından endişe eden halk, seçimler yaklaştıkça istikrar vaad eden partiye/partilere yönelir. Yerel seçimlerde bunu tekrar müşahede edebiliriz, sürpriz bekleyenler kendi sürprizleriyle karşılaşrlar.